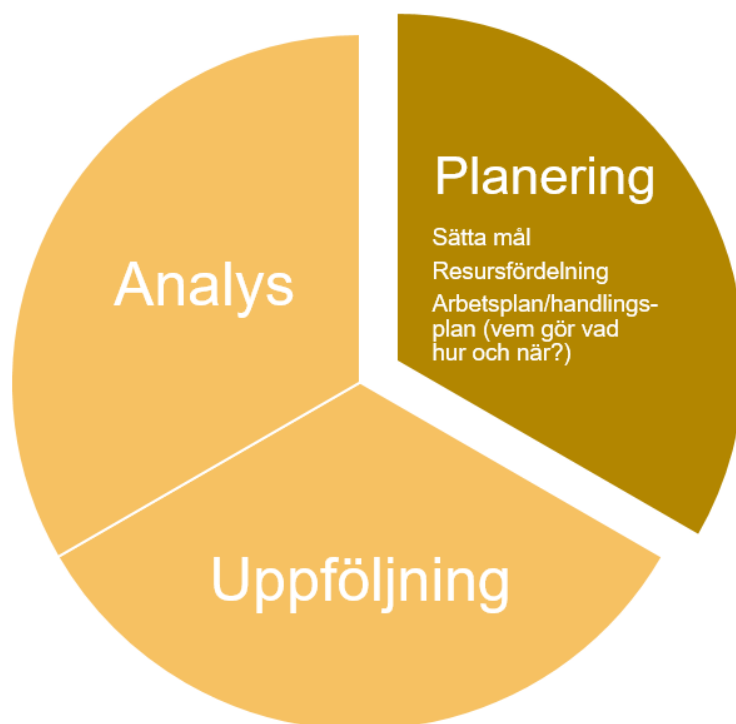

Arbetsplan för Fritidshemmet läsåret 2020/2021

Johan Kant, Dnr BSN 2020-720
2020-09-28

1 Inledning

Fritidshemmen i Norrtälje kommun har under 2016 till våren 2019 tagit del av ett statsbidrag för kompetenshöjande insatser, för att öka kvaliteten och likvärdigheten i fritidshemmen i både kommunal och enskild regi. Med hjälp av fritidshemsutvecklare har arbetet kommit igång, vilket också syns i kvalitetsrapporterna. Bland annat har ett utvärderingsstöd, underlag för bedömning, för all personal tagits fram. Underlaget ger en nulägesbild av verksamhetens upplevda kvalitet.

Det statsfinansierade projektet, "Kvalitet i fritidshem", fortsätter nu med en ny utvecklare. Genom det systematiska kvalitetsarbetet kan vi se tre områden som vi behöver fokusera på under kommande läsår. Vilka också kommer att vara den nuvarande utvecklarens fokusområden, områden som även lyfts under föregående år, men som vi ser behöver förankras under en längre tid.

Samverkan med förskoleklass och grundskola, där det skiftar stort mellan olika fritidshem huruvida fritidshemmet kompletterar skolans verksamhet som lärande organisation. Med stöd av fritidshemsutvecklare kommer vi att arbeta för en större samsyn på samtliga skolor.

Utveckling av fritidshemmets undervisning, med stor brist av utbildad personal och då framförallt legitimerade lärare, är det skillnad på kvalitet och lärande i de olika enheterna. Fokus kommer under kommande läsår vara att höja kompetensen om uppdraget och öka användandet av pedagogiska planeringar kopplade till läroplanen, för att synliggöra lärandet för sig själv men också för vårdnadshavare och elever.

Styrning och ledning av verksamheten. Förändringar i styrdokument och lagstiftning ställer krav på en förändrad och förtydligad styrning och ledning av fritidshemmen. Av skolinspektionen och skolverkets uppföljningar blir det tydligt att verksamheten inte lever upp till styrdokumentens intentioner. En av de faktorer som pekas ut i undervisningsuppdraget är en otydlig styrning av fritidshemmet.

Genom att satsa på en höjd kvalitet och bättre förutsättningar, blir Norrtälje kommun en attraktivare kommun så att vi kan behålla och locka behörig personal till våra fritidshem.

1. Utvecklingsområde 1

Samverkan

Fritidshemmet ska innehållsmässigt bidra till ökad måluppfyllelse för eleven i grundskolan, genom att komplettera utbildningen i de obligatoriska skolformerna.

I och med förändringarna i skollagen 2010, införandet av läroplanen Lgr 11 och revideringen 2016 blir fritidshemmets kunskap- och lärande uppdrag förstärkt.

Grundskola, förskoleklass och fritidshem har ett gemensamt utbildningsuppdrag.

Skolinspektionen bedömer i sitt beslut 2019 att Norrtälje kommun inte har säkerställt att fritidshemmen i tillräcklig grad kompletterar undervisningen. En stor andel, 70% berörda samverkar inte 2019. Liknande resultat syns i fritidshemmens kvalitetsrapporter 2020.

1.1 Mål

**Öka samverkan mellan fritidshemmet, förskoleklass och grundskola, grundskola.
Tydliggöra roller och uppdrag.**

1.2 Insatser inom utvecklingsområde 1

Gemensam planeringstid schemaläggs för personal från respektive verksamhet.

Nulägesbeskrivning görs under höstterminen 2020.

Höstterminen 2021 ska alla skolor ha planeringstid schemalagt för samverkansuppdraget.

Verksamhetschef, rektorer, arbetslagsledare samt fritidshemsutvecklare ansvarar för genomförandet.

Gemensam fortbildning gällande lärandeuppdraget.

Arbetslagsledare för fritidshem och skola, samt rektor eller biträdande rektor, deltar.

Fortbildningen genomförs november 2020.

Fritidshemsutvecklare ansvarar.

Öka rektors kompetens gällande samverkan

Uppföljning under höstterminen 2020, av tidigare litteratur insats.

Workshop för rektorer under vårterminen 2021.

Fritidshemsutvecklare ansvarar.

1.3 Utvärdering av insatserna i utvecklingsområde 1

Gemensam planeringstid schemaläggs för skolsamverkan för personal från respektive verksamhet

Fritidshemsutvecklare följer upp hösten 2021 att samtliga skolor har schemalagt den gemensamma planeringstiden. Genom att respektive skola redovisar att så har skett genom en enkät eller samtal.

Gemensam utbildning gällande lärandeuppdraget

Fritidshemsutvecklare förbereder deltagarna med frågeställningar inför utbildningen.

Skolorna följer upp utbildningen på kvalitetsdagen i januari 2021.

Hur syns utbildningsinsatsen gällande samverkan, i kommande arbete?

Öka rektors kompetens gällande samverkan

Fritidshemsutvecklare har under höstterminen 2020 samtal med respektive rektor,

gällande om och på vilket sätt litteraturen bidragit till ökad kompetens om uppdraget.

I anslutning till work shops tillfälle, får deltagarna redovisa sina lärdomar.

Fritidshemsutvecklare ansvarar.

2. Utvecklingsområde 2

Utveckling av undervisningen

Norrtälje kommun har en låg andel utbildad personal. 89 elever per lärare med legitimation, enligt statistik från Hypergene maj 2020. Det är ett långsiktigt mål för kommunen att underlätta för personal som redan arbetar i verksamheten, att kunna vidareutbilda sig till legitimerade fritidslärare.

Ett arbete med att höja kompetensen hos all personal som arbetar i verksamheten, är påbörjat av tidigare anställd utvecklare, men en uppföljning och utveckling behövs. Det innebär bland annat att förankra arbetet med pedagogisk planering som kopplas till Lgr11 med förmågor och det centrala innehållet som grund. Det finns även behov av att ge verksamheten bättre verktyg att dokumentera den enskilda elevens kunskapsutveckling med fokus på de icke – kognitiva förmågorna från läroplanens syftestext.

2.1 Mål

Att Norrtälje kommuns fritidshem systematiskt ska använda pedagogiska planeringar, där förmågor och det centrala innehållet i kap 4 ligger till grund.

Att erbjuda utbildning så att antalet behörig personal ökar.

2.2 Insatser inom utvecklingsområde 2

Nulägesbeskrivning

Under höstterminen 2020 genomför fritidshemsutvecklare en undersökning som svarar på i vilken omfattning verksamheterna använder pedagogiska planeringar och på vilket sätt de skrivs. Det görs i form av samtal med rektor och arbetslagsledare från fritidshemsverksamheten.

Basutbildning om uppdraget

I november 2020 erbjuds all utbildad tillsvidare anställd personal, samt långtidsvikarier, en föreläsning om fritidshemmets uppdrag. Innan påbörjad utbildning ska samtliga deltagare fått tid att läsa de delar i läroplanen som styr uppdraget i fritidshemsverksamheten, del 1, 2 samt kap 4.

Bas utbildningen ger en bra förutsättning för att kunna tillgodogöra sig den längre insats som planeras för våren 2021, en digital webb kurs som skolverket erbjuder.

Fritidshemmets uppdrag – fördjupning, webbkurs

All tillsvidareanställd personal med huvuduppdrag i fritidshemmet ska genomgå en webb baserad kurs (Skolverket). Den är ca 25tim och behöver därför sträcka sig över tid vårterminen 2021- höstterminen 2021.

Kursen sker på respektive skola, rektor ger förutsättningar i form av tid för eventuell inläsning och diskussioner, arbetslagsledare är samtalsledare, fritidshemsutvecklare stöttar vid behov. Stöd och uppföljande diskussioner förs på de nätverksträffar som planeras av fritidshemsutvecklare.

Struktur och verktyg för att synliggöra elevens kunskapsutveckling

Fritidshemsutvecklaren tar med hjälp av en referensgrupp, bestående av personal från verksamheten, fram ett underlag med rutiner och matris. Underlaget ska synliggöra elevens kunskapsutveckling mot de icke kognitiva förmågor som lyfts i syftestexten i

Lgr 11. Kunskapsutvecklingen ska kunna synliggöras för eleven och vårdnadshavare samt berörd lärare, på kommunens gemensamma lärplattform, Unikum. Referensgruppen väljs och startar sitt arbete under vårterminen 2021. Arbetet med underlaget beräknas vara klart att användas vårterminen 2022.

Underlätta för vidareutbildning

Fritidshemsutvecklare ska undersöka möjligheter och arbeta för att underlätta för redan anställd personal att utbilda sig till fritidslärare. Arbetet förväntas pågå löpande under läsåret, men en kursstart höstterminen 2122 vore önskvärd. En arbetsgrupp får i uppdrag att ta fram ett underlag och förslag till utbildning, inför vårens budgetarbete. Förslag på representanter till arbetsgrupp; verksamhetschef för grundskolan, verksamhetschef för vuxen utbildning, verksamhetschef för förskolan samt fritidsutvecklare.

2.3 Utvärdering av insatserna i utvecklingsområde 2

Nulägesbeskrivning

Fritidshemsutvecklare har under höstterminen 2020 samtal med rektor och arbetslagsledare från kommunens skolor. Där behov av fortbildning synliggörs samt i vilken omfattning verksamheterna använder pedagogiska planeringar och på vilket sätt de skrivs.

Basutbildning om uppdraget

I anslutning till föreläsningen får deltagarna redogöra för i vilken utsträckning deras förståelse för uppdraget har ökat, med hjälp av den tid de fått för inläsning av Lgr 11 och föreläsningen.

Fritidshemmets uppdrag – fördjupning

Fritidshemsutvecklare kommer under ett par tillfällen under vår och hösttermin 2021, följa upp hur arbetet går med den webbaserade utbildningen. Det görs på nätverksträffar som planeras in under läsåret.

I kommunens systematiska kvalitets arbete kan vi se eventuella resultat av kursen.

Struktur och verktyg för att synliggöra elevens kunskapsutveckling

Fritidshemsutvecklaren ansvarar för regelbunden uppföljning av referensgruppens arbete, informerar löpande verksamhetschef. Underlaget kommer att testas av utvalda fritidshem, under senare delen av höstterminen 2021. Beräknas börja användas under vårterminen 2022.

Underlätta för vidareutbildning

I slutet på vårterminen 2021 sker uppföljning av hur långt arbetsgruppen kommit i sitt arbete. För att se om en kursstart höstterminen 2022, är möjlig.

3. Utvecklingsområde 3

Styrning och ledning av fritidshemsverksamheten

Skolinspektionen har i tidigare rapporter framhållit att fritidshemsverksamheten ofta ger eleverna en god omsorg men brister i sitt pedagogiska uppdrag. Vilket vi känner igen från verksamheterna i Norrtälje kommun. Då personalen i fritidshemsverksamheten har skiftande kunskap om och olika upplevelse av hur fritidshemmets uppdrag ska tolkas, är rektors stöd och engagemang viktiga faktorer för utvecklingen i fritidshemmet.

Rektors pedagogiska ledarskap förutsätter att rektor är väl förtrogen med fritidshemmets uppdrag. För att ge rektorerna en bättre förutsättning att klara detta uppdrag, behöver de bli involverade i den fortbildning som också personalen får del av, med stöd av fritidshemsutvecklare.

Rektor behöver på ett tydligt sätt styra de grundläggande förutsättningarna för arbetet. Det kan gälla planeringstid, arbetsfördelning, stöd för elever och personal, organisation av elevgrupper, personalens kompetensutveckling och fritidshemmets och skolans möjlighet att samverka. Det är viktigt för likvärdigheten i kommunen, att arbetet förankras i alla verksamheter.

Kvalitetsrapporterna visar att elevhälsan på de olika skolorna erbjuder stöd till fritidshemsverksamheten på olika sätt. Det behöver bli mer likvärdigt och självklart att även fritidspersonalen får ta del av elevhälsan då det är våra gemensamma elever som ska stå i fokus.

Enligt betänkandet av "Utredning om fritidshem och pedagogisk omsorg", (SOU 2020:34), är det nödvändigt att öppna upp möjligheten att extra anpassningar och särskilt stöd ska gälla även fritidshemmet inom ramen för fritidshemmets undervisning.

3.1 Mål med utvecklingsområde 3

Att öka kompetens hos rektor om fritidshemmets uppdrag

Att ta fram rutiner för att inkludera fritidshemmet i elevhälsans arbete

3.2 Insatser inom utvecklingsområde 3

Nulägesbeskrivning

Fritidshemsutvecklare får en samlad bild av vilket behov som finns i form av stöd till rektor och de olika fritidshemmen, med hjälp av enheternas kvalitetsrapporter och samtal med rektorer och fritidshemmets arbetslagsledare. Vilka förutsättningar som finns, för att utföra uppdraget, blir också synligt i deras beskrivningar.

Detta sker under höstterminen 2020.

Öka rektors kompetens

Fritidshemsutvecklare har under höstterminen 2020 samtal med respektive rektor, gällande om och på vilket sätt litteraturen bidragit till ökad kompetens om uppdraget. I anslutning till workshops tillfälle, får deltagarna redovisa sina lärdomar. Fritidshemsutvecklare ansvarar.

Fritidshemmets uppdrag – fördjupning, webbkurs

All tillsvidareanställd personal med huvuduppdrag i fritidshemmet ska genomgå en webb baserad kurs (Skolverket). Kursen är ca 25tim och behöver därför sträcka sig över tid

vårterminen 2021-höstterminen 2021. Rektor tar del av de delar av utbildningsinsatsen som rör rektors uppdrag.

Kursen sker på respektive skola, rektor ger förutsättningar i form av tid för eventuell inläsning och diskussioner, arbetslagsledare är samtalsledare, fritidshemsutvecklare stöttar vid behov.

Att ta fram rutiner för att inkludera fritidshemmet i elevhälsans arbete

Under läsåret får rektor uppdrag att tillsammans med elevhälsan utforma rutiner för hur fritidshemmets ska inkluderas i elevhälsans arbete.

3.3 Utvärdering av insatserna i utvecklingsområde 3

Nulägesbeskrivning

I slutet av höstterminen 2020 gör fritidshemsutvecklaren en sammanställning och sammanfattning av de uppgifter som framkommit genom samtalen. De jämförs med vad som framkommit i kvalitetsrapporterna.

Öka rektors kompetens

Fritidshemsutvecklaren följer upp vid läsårets slut om insatsen utförts. Eventuellt resultat av insatsen syns i kommande års kvalitetsarbete,

Fritidshemmets uppdrag – fördjupning, webbkurs

Verksamhets chef och fritidshemsutvecklare följer löpande upp arbetet.

Eventuellt resultat av insatsen syns i kommande års kvalitetsarbete,

Att ta fram rutiner för att inkludera fritidshemmet i elevhälsans arbete

Genom det systematiska kvalitetsarbetet kommer det bli synligt om detta skett.

4. Tidsplan över alla insatser och kommunicera med all personal

